

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Силабус освітнього компонента ПІДГОТОВКА ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Шостак Л.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент.

Силабус погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Протокол 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

© Шостак Л.В., 2023 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво та торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 30/1		Рік навчання 4
		Семестр 8
ІНДЗ: немає		Лекції 0 год.
		Практичні (семінарські) 0 год Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 28 годин
Мова навчання		Консультації 2 годин
	Форма контролю: екзамен	
	Українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

Павлов Костянтин Володимирович
 Науковий ступінь – доктор економічних наук
 Вчене звання – професор
 Посада – професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
 Контактна інформація викладача:
 Телефон 0972830808
 Електронна пошта: pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Бортнік Світлана Миколаївна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
 Контактна інформація:
 Телефон: 0953267477
 Електронна пошта: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Шостак Людмила Василівна
 Науковий ступінь – кандидат економічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу
 Контактна інформація:
 Телефон: 050-378-48-82
 Електронна пошта: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua
 Розклад занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Атестаційний екзамен є підсумковою формою контролю рівня теоретичних і практичних знань здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр, а також їх готовності до реалізації професійних функцій фахівця з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Атестація здійснюється на

підставі оцінки рівня загальних і фахових компетентностей випускників, а також програмних результатів навчання, передбачених відповідним рівнем національної рамки кваліфікацій і освітньою програмою підготовки фахівців за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Силабус розроблено з урахуванням Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (наказ № 220-з від 29.06.2022 р.).

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента є комплексна перевірка та оцінка рівня сформованості у здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр предметно-фахових компетентностей: комунікативної, соціокультурної та професійної шляхом демонстрації набутих ними теоретичних знань, практичних навичок та вмій; встановлення відповідності їхнього кваліфікаційного рівня вимогам стандарту вищої освіти, освітньої програми, навчального плану і програмі підготовки; визначення рівня готовності випускників до здійснення професійних функцій.

До проходження атестації здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр допускаються студенти, які виконали вимоги навчального плану. На атестаційному екзамені здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися доктрини академічної доброчесності, що передбачено Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, затвердженого рішенням Вченої ради Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29 жовтня 2020 року, протокол № 12.

3. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетенції

ЗК-1. Здатність до абстрактного аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК-13. Здатність виявляти знання та розуміння основ функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.

Спеціальні компетенції

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК-11. Здатність керувати організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН-2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН-11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці

ПРН-21. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

5. Структура освітнього компонента

Атестаційний екзамен для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр складається з письмової і усної частин і загалом включає три етапи, які мають на меті перевірку рівня сформованості у здобувача знань та умінь відповідно до спеціалізації.

Етап	Завдання	Самостійна робота	Консультації
Етап 1. Письмова частина (тестові завдання)	Завдання 1. Тести: 1. 2. ... 30.	10	0,5
Етап 2. Письмова частина (розв'язування задач)	Завдання 2. Задача	8	0,5
Етап 3. Усна частина	Завдання 3. Теоретичні питання	10	1
Разом		28	2

Екзаменаційні завдання, що виносяться на атестаційний екзамен, охоплюють теми з таких освітніх компонентів: ОК «Економіка підприємства», ОК «Планування та контроль в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності», ОК «Експертна оцінка товарів і послуг в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності», ОК «Організаційне проектування підприємницьких, торгівельних та біржових структур», ОК «Безпека діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур».

Для складання екзамена здобувачі вищої освіти повинні знати теоретичний матеріал з найважливіших тем.

ОК «Економіка підприємства» передбачає вивчення наступних тем:

- Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі
- Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми
- Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта господарської діяльності
- Тема 4. Управління підприємством
- Тема 5. Планування діяльності підприємства
- Тема 6. Необоротні активи підприємства
- Тема 7. Оборотні активи підприємства
- Тема 8. Персонал підприємства, його продуктивність
- Тема 9. Оплата праці на підприємстві
- Тема 10. Виробнича програма і збут продукції

ОК «Планування та контроль в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності» передбачає вивчення наступних тем:

- Тема 1. Сутність планування і контролю та особливості їх здійснення на підприємстві
- Тема 2. Система планування і контролю підприємницької діяльності
- Тема 3. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції
- Тема 4. Планування і контроль виробництва продукції
- Тема 5. Оперативно-календарне планування і контроль
- Тема 6. Планування і контроль матеріально-технічного забезпечення виробництва
- Тема 7. Планування потужності підприємства
- Тема 8. Планування персоналу і оплати праці
- Тема 9. Особливості планування виробничої інфраструктури
- Тема 10. Планування і контроль витрат в підприємницькій діяльності
- Тема 11. Фінансове планування і контроль в підприємницькій діяльності
- Тема 12. Планування і контроль оновлення продукції на підприємстві
- Тема 13. Планування і контроль організаційно-технічного розвитку на підприємстві
- Тема 14. Бізнес-планування розвитку підприємства

Тема 14. Бізнес-планування розвитку підприємства

ОК «Експертна оцінка товарів і послуг в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності» передбачає вивчення наступних тем:

- Тема 1. Суть професійної експертизи товарів і послуг
- Тема 2. Організація і технологія проведення експертизи товарів і послуг
- Тема 3. Інформаційні засоби експертизи товарів
- Тема 4. Експертиза в торгівельній діяльності та сфері послуг
- Тема 5. Експертиза непродовольчих товарів
- Тема 6. Оцінка брокерської діяльності
- Тема 7. Екологічна експертиза товарів: форми і види, порядок проведення
- Тема 8. Ветеринарно-санітарна експертиза сировини і харчових продуктів
- Тема 9. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг
- Тема 10. Товарознавчі експертизи за призначенням слідчих органів
- Тема 11. Митна експертиза товарів
- Тема 12. Ідентифікація та фальсифікація товарів і послуг

ОК 35 «Організаційне проєктування підприємницьких, торгівельних та біржових структур» передбачає вивчення наступних тем:

- Тема 1. Сутність організації бізнес структур та підходи до його здійснення
- Тема 2. Структура організації: сутність, види та дизайн її формування
- Тема 3. Типи організаційних структур управління та їх позитивні і негативні аспекти
- Тема 4. Організація діяльності служби управління персоналом підприємства
- Тема 5. Організація діяльності соціосистем підприємства
- Тема 6. Організація діяльності виробничих систем
- Тема 7. Організація діяльності багатопрофільних підприємств
- Тема 8. Організація діяльності малого бізнесу
- Тема 9. Організація діяльності мережевих організацій
- Тема 10. Оцінка ефективності реалізації ОСУ підприємством

ОК «Безпека діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур» передбачає вивчення наступних тем:

- Тема 1. Сутність безпеки бізнесу
- Тема 2. Загрози безпеки діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур
- Тема 3. Ризик як елемент безпеки підприємства
- Тема 4. Бізнес та корупція в системі безпеки діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур
- Тема 5. Основні підходи до дослідження фінансово-економічної безпеки підприємства
- Тема 6. Методи оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства
- Тема 7. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства
- Тема 8. Інтелектуальна та кадрова безпека підприємницьких, торгівельних та біржових структур
- Тема 9. Інформаційна безпека бізнесу
- Тема 10. Політико-правова, силова та екологічна безпека підприємства
- Тема 11. Система управління безпекою бізнесу
- Тема 12. Недобросовісна конкуренція та промислове шпигунство

IV. Політика оцінювання

Процедура атестаційного екзамену регламентується Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти (наказ № 220-з від 29.06.2022 р.).

VI. Шкала оцінювання

Підсумкова оцінка за атестаційний екзамен становить сумарну кількість балів, отриманих здобувачем освіти за виконання усіх завдань екзамена.

Розподіл балів

Етап 1	Завдання 1	60
Етап 2	Завдання 2	10
Етап 3	Завдання 3	30
Разом		100

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Відмінно (5, A, 90–100 балів) – глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому здобувач освіти легко орієнтується, володіння понятійним апаратом, уміння пов'язувати теорію з практикою, вирішення практичного завдання, вміння висловлювати та обґрунтовувати свої судження.

Добре (4, B, C, 75–89 балів) – повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним матеріалом, орієнтування у вивченому матеріалі свідоме використання знань для вирішення практичних задач.

Задовільно (3, D, E, 60–74 балів) – знання і розуміння основних положень навчального матеріалу.

Незадовільно (2, Fx, 0–59 балів) – здобувач вищої освіти має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, демонструє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відсутня відповідь.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб./ за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Безпека підприємства. Електронний навч. посіб. / Уклад. М. І. Небава, Ю. В. Міронова. Вінниця : ВНТУ, 2017. 75 с
3. Блага Н. В. Управління проектами : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
5. Бортнік С. М. Планування і контроль в підприємницькій діяльності: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійних програм «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Економіка підприємства» галузі знань – 07 управління та адміністрування. Луцьк: 2021. 132 с.
6. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
7. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Ромашенко О.С. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ, Державний університет телекомунікацій, 2020. 135 с.
8. Данилюк Т. І. Організаційне проектування підприємства : конспект лекцій. Луцьк, СНУ ім. Лесі Українки, 2017. 84 с.

9. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
10. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
11. Економічна безпека підприємства: [підручник] / [А.М. Дідик, О.Є. Кузьмін, В.Л. Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, О.В. Ілляшенко та ін.]; за заг. ред. А.М. Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», ТзОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
12. Експертиза товарів [Електронний ресурс]: навчальний посібник / [А. А.Дубініна, І. О. Дудла, М. Р. Мардар та ін.]. Електрон. дані. Харків: ХДУХТ, 2017. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
13. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
14. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посібник. Київ, КНЕУ, 2014. 420 с.
15. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: підручник.- К: Центр навчальної літератури. 2020. 432с
16. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
17. Шкробот М.В., Салоїд С.В. Організаційне проектування: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 166 с.
18. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова

1. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практ. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
2. Петрова І. А., Петров С.О., Кричківська Л.В., В. Л. Дубоносів. Загальні методи визначення якості та безпеки споживчих товарів : навч.-практ. посіб. Харків : ФОП Крамаренко Ю.М., 2017. 233 с.
3. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб./Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: ВежаДрук, 2019. 571 с.
4. Пріб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.
5. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.